

УДК 611.316-048.2

© **О. А. Беденюк, В. В. Щерба, О. С. Беденюк**

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського»

Роль гіпофункції слинних залоз у розвитку системних захворювань організму

За останнє десятиліття у зв'язку з поліпшенням діагностики захворювань помітно зросла частота виникнення та реєстрації патологій із поєднаним ураженням слинних залоз та інших органів. Слинні залози відіграють важливу роль в адаптації організму до екстремальних умов. Однією з актуальних і маловивчених проблем сучасної стоматології продовжує залишатися, зокрема, знижена секреція слинних залоз, яка призводить до сухості порожнини рота – ксеростомії. Встановлено, що ксеростомія і гіпофункція слинних залоз тісно пов'язані з цілою низкою системних захворювань і станів, включаючи вікові зміни в

організмі, аутоімунні процеси, ендокринні захворювання, прийом лікарських препаратів, радіотерапію, хірургічні втручання в ділянці обличчя і шиї, шкідливі звички, стрес, авітаміноз та ін. Патологічні процеси в порожнині рота стають вогнищами хронічної інфекції і, порушуючи акт жування, призводять до погіршення функціонування шлунково-кишкового тракту та загострення його хронічних захворювань. Отже, у кінцевому підсумку ксеростомія призводить до зниження захисної та трофічної функції слини та розвитку ускладнень з боку органів порожнини рота, шлунково-кишкового тракту та інших органів і систем.

УДК 378.14:616.31 – 083.98

© **Т. І. Дзецюх, В. Р. Мачоган**

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського»

Невідкладні стани у стоматологічній практиці – від освіти до клінічної практики

Діяльність лікаря-стоматолога пов'язана із ризиком виникнення в пацієнтів невідкладних станів – станів безпосередньої загрози для життя. Хоча їх сумарна частота є невисокою (до 0,2 % від всіх пацієнтів), однак викликає у лікаря-стоматолога значних фізичних і психоемоційних зусиль, оскільки на нього, відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ), поширюються усі вимоги з діагностики і лікування невідкладних станів, передбачених відповідними протоколами.

Метою роботи було проаналізувати особливості виникнення невідкладних станів на амбулаторному прийомі та стаціонарному лікуванні в лікаря-стоматолога

та технології його підготовки з надання екстреної медичної допомоги.

На практиці в п'ятірку невідкладних станів, які найчастіше виникають на амбулаторному прийомі в лікаря-стоматолога, входять артеріальна гіпертензія, непритомність, кровотечі, колапс та алергії. Основними причинами їх виникнення вважають психоемоційне напруження пацієнта та застосування місцевих анестетиків. На додипломній підготовці, відповідно до ОКХ, майбутні лікарі-стоматологи повинні вивчати надання екстреної медичної допомоги при виникненні асфіксії, гіпертонічного кризу, гострої дихальної недостатності, гострого отруєння, елек-